

ARENDALE KOMMUNE

Byggesak (S)

Saksframlegg

Arkivsak-dok. KLAG-26/01217-3
Saksbehandler Frank Olav Gauslå

Utvalg	Møtedato
Kommuneplanutvalget	28.10.2026

Vurdering av klage - 501/785/0/0 m.fl.- Sykkelstativer med reklameskjerm

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Klage fra Ræder Bing advokatfirma AS på vegne av Baia Mobility AS tas ikke til følge.

Klagen oversendes Statsforvalter for behandling.

Vedlegg

KLAG-26_01217-2 Uttalelse fra Sykkelbyen Arendal 421337_1_1

~ KLAG-26_01217-1 2026-07-14 Klage på avslag - Sykkelstativer med reklameskjerm i sentrum 408386_1_1

BYGG-26_00459-16 1 - Søknad med supplerings 399058_1_1

BYGG-26_00459-16 2 - Illustrasjon 399059_1_1

BYGG-26_00459-16 3 - Eksempel Gjøvik 399060_1_1

BYGG-26_00459-16 4 - Kulturminnefaglig uttalelse 399061_1_1

BYGG-26_00459-16 5 - Kart og tegning - Torvet, biblioteket og tunnelen 399062_1_1

BYGG-26_00459-16 6 - Kart og tegning - Kanalplassen 399063_1_1

BYGG-26_00459-16 7 - Kart og tegning - Barbu 399064_1_1

BYGG-26_00459-16 8 - Kart og tegning - Sam Eydes plass 399065_1_1

BYGG-26_00459-16 9 - Saksprotokoll samfunnsutvalget 399066_1_1

tidligere saksframlegg kommuneplanutvalget

Saksprotokoll kommuneplanutvalget 25.6.26

Bilde 1 fra tilsvarende løsning i Larvik Fot Hanne Goodwin

Bilde 2 fra tilsvarende løsning i Larvik Foto Hanne Goodwin

Sammendrag

Kommuneplanutvalget behandlet 25.6.26 en søknad fra Baia Mobility AS om oppføring av sykkelstativer med reklameskjermer. Plasseringene i Barbu og i tunnelen ble godkjent, mens de resterende plasseringene på torvet, biblioteket, kanalplassen og Sam Eydes plass ble avslått.

Vedtaket er nå blitt påklaget av Ræder Bing advokatfirma AS på vegne av Baia Mobility AS. Klager mener at vilkårene for å avslå tiltakene med hjemmel i estetikkbestemmelsen ikke er oppfylt. I tillegg er det vist til samfunnsutvalgets tidligere godkjenning av prøveprosjektet.

Kommunedirektørens anbefaling er at kommuneplanutvalget opprettholder sitt tidligere vedtak i saken, slik at klagen sendes til Statsforvalter til klagebehandling.

Bakgrunn (Fakta)

Kommuneplanutvalget behandlet 25.6.26 søknad fra Baia Mobility AS om oppføring av sykkelstativer med reklameskjermer. Kommuneplanutvalget fattet dette enstemmige vedtaket:

Kommuneplanutvalget avslår samtlige plasseringer av sykkelstativer med reklameskjermer utenom i Barbu og tunnelen, med hjemmel i plan- og bygningsloven § 29-2 (visuelle kvaliteter). Det legges spesielt vekt på synligheten i sentrum og hensyn til tilpasning til det historiske kulturmiljøet i byen.

Vedtaket ble påklaget 16.07.26 av Ræder Bing advokatfirma AS på vegne av Baia Mobility AS. I klagen tas det opp blant at tiltaket tidligere er politisk avklart i kommunen og at bruken av plan- og bygningsloven § 29-2 (estetikk bestemmelsen) ikke er riktig.

Klagen er kommentert av representant for Sykkelbyen Arendal (sammendrag via KI)

Sykkelby Arendal vurderer etablering av sykkelstativer med reklameskjermer som et positivt tiltak for å styrke sykkelsatsingen i kommunen. Tiltaket er godt forankret i både sykkelbyavtalen for perioden 2025-2028 og kommuneplanens mål om økt andel gange og sykling samt reduserte klimagassutslipp. Prosjektet inngår i et femårig pilotprosjekt som skal tilby sikker og gratis sykkelparkering på strategiske steder, kombinert med informasjonsskjermer som finansieres gjennom annonsering. Behovet for sikre sykkelparkeringsløsninger er dokumentert gjennom undersøkelser som viser at frykt for tyveri og mangel på parkering er viktige barrierer for økt sykkelbruk. I Arendal finnes det i dag få tilbud om trygg sykkelparkering utenom de to eksisterende sykkelhotellene, og etablering av flere sikre sykkelstasjoner vurderes derfor som et viktig virkemiddel for å gjøre sykling mer attraktivt. Den planlagte prøveperioden på fem år anses som særlig verdifull fordi den gir mulighet til å evaluere om tiltaket bidrar til varig endring i reisevaner og økt sykkelandel i kommunen.

Vurdering

Vedtak i saken er fattet av kommuneplanutvalget 25.6.26. Klagen er mottatt 16.07.26. Klagen er da mottatt 21 dager etter vedtaket, slik at klagefristen på tre uker i forvaltningsloven § 29 er oppfylt.

Det er tiltakshaver i saken som har påklaget vedtak. Klager er da part i saken etter forvaltningsloven § 28.

I det opprinnelige saksfremlegget konkluderte administrasjonen med at samtlige plasseringer skulle godkjennes. Konklusjonen må til dels ses i sammenheng med at et enstemmig samfunnsutvalg hadde vedtatt prøveprosjektet om bysyklene. Dette ga en politisk forankring for at sykkelstativene var ønskelige, også i sentrum. Plasseringen var likevel ikke endelig avgjort. Det gjenstod en vurdering etter plan- og bygningsloven. Det er kommuneplanutvalget som er riktig politisk organ for å behandle saken etter dette lovverket. Når et enstemmig kommuneplanutvalg vedtar å avslå plasseringene i sentrum under henvisning til kulturmiljøet, er det et klart signal om at reklameskjermene ikke er tilstrekkelig tilpasset bevaringsmiljøet i sentrum.

Digitale reklameskiltet som dette er et fremmedelement på gateplan. Kombinert med forholdsvis store sykkelstativer, vil de bli for dominerende i forhold til sine omgivelser. Kommuneplanutvalget la også vekt på at tiltaket ville kreve betydelige inngrep i eksisterende bygulv. Gravearbeider i historisk belegning og store nye fundamenter i betong vil ytterligere forsterke vurderingen av at tiltakets utforming strider mot bevaringshensynet i den historiske bykjernen.

Kommuneplanutvalgets vedtak har dessuten klar støtte i kommuneplanens bestemmelser og retningslinjer for H570_3, herunder følgende retningslinjer:

«Tekniske anlegg som antenner, solcellepanel, varmepumper og ventilasjonsanlegg bør ikke monteres på fasader mot sjøen eller det offentlige rom.»

«Nye uthus, garasjer og lignende bygninger skal ha en utforming og materialbruk som underordner seg hovedbygningen (bolig på samme eiendom) i størrelse og proporsjon. Nye murer, konstruksjoner og anlegg skal ha en tradisjonell utforming og materialbruk.»

Kommuneplanutvalget fremhevet også erfaringene med storskjermen til kulturhuset, som det har vært svært delte meninger til. Engasjementet tas til inntekt for at det burde utvises stor varsomhet

med plassering av nye digitale lysende skjermer i sentrum, noe som bekreftes av den negative uttalelsen fra Agder fylkeskommune. I Fylkeskommunens uttale er det vist til at områdene Tyholmen og Pollen er underlagt det såkalte NB! Registret fra Riksantikvaren. [NB!](#) Står for «Nasjonale interesser i by». Områdene er registrert fordi de har særlige kulturhistoriske verdier som bør hensyntas ved planlegging, utbygging og forvaltning. Fylkeskommunen fraråder skjermer som kan brukes for å vise bilder i bevegelse.

Når regional myndighet for kulturminnevern er kritisk til digitale reklameskilter på grunn av innvirkningen på kulturmiljøet, er det et moment som burde tillegges stor vekt. Det gjelder særlig når momentet i tillegg har juridisk forankring i kommuneplanen.

Det har også blitt fremhevet at stativene vil ta opp verdifullt areal i byrommet, som ellers i stor grad kan benyttes i forbindelse med arrangementet og andre sentrumsaktiviteter. Isolert sett passer momentet bedre under andre bestemmelser, men det bidrar til å forsterke inntrykket av at sykkelstativene er for store og dominerende til å kalles godt tilpasset kommunens historiske bysentrum.

Reguleringsbestemmelsene for områdene der sykkelstativet med skjerm understreker også at bevaringsverdien for disse områdene er høy og at det var ansett å være behov for dispensasjon fra disse bestemmelsene. Dette gjelder for områdene

§ 29-2. Visuelle kvaliteter

Ethvert tiltak etter kapittel 20 skal prosjekteres og utføres slik at det etter kommunens skjønn innehar gode visuelle kvaliteter både i seg selv og i forhold til dets funksjon og dets bygde og naturlige omgivelser og plassering. Ved tiltak som knytter seg til et eksisterende byggverks ytre, kan kommunen i vurderingen legge vekt på hensynet til viktige historiske, arkitektoniske og andre kulturelle verdier.

Bestemmelsen er formulert slik at tiltaket skal ha gode visuelle kvaliteter «etter kommunens skjønn». Lovteksten gir dermed kommunen et betydelig handlingsrom til å avgjøre hva som er god estetikk i den lokale konteksten. I dette tilfellet har det kommunale organet som er delegert ansvar etter plan- og bygningsloven – kommuneplanutvalget – enstemmig vedtatt at estetikken for det omsøkte tiltaket ikke er tilfredsstillende. I tillegg er tiltakene søkt plassert på kommunal eiendom som det må gjøres betydelige fysiske inngrep i. Disse to momentene understreker at det kommunale selvstyre er sterkt til stede i denne saken.

Kommuneplanens føringer

Se kommentarer over og tidligere saksfremlegg

Driftsmessige konsekvenser

Kommunedirektørens forslag til vedtak gir ingen økonomiske eller driftsmessige konsekvenser for kommunen.

Dersom det velges alternativ løsning kan dette utløse krav om dekning av sakskostnader etter forvaltningsloven § 36.

Alternative løsninger

Kommuneplanutvalget kan omgjøre sitt tidligere vedtak. Det blir da fattet et nytt vedtak som eventuelt kan påklages.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at tidligere vedtak i saken opprettholdes. Klagen vil da bli oversendt til Statsforvalter til behandling.